

OBSAH

Předmluva	10
Část I. Ontologická konstituce lidského bytí	17
Kapitola 1. Metodické uvedení do filosofické antropologie.	18
1. Filosofická a speciální antropologie	18
1.1. Nedostatečnost empirických věd	18
1.2. Fajkusovo povýšení empirických věd	20
2. Postavení a vymezení filosofické antropologie	26
2.1. Filosofická antropologie jakožto metafyzika člověka	26
2.2. Spor o východisko	28
2.3. Cesty novověké antropologie	30
3. Pojmový aparát z ontologie I.	34
3.1. Metodický dovětek	34
3.2. Pojem esence	35
3.3. Běžné skluzu v chápání esence.	37
4. Pojmový aparát z ontologie II.	40
4.1. Esence u Maritaina.	41
4.2. Esence u Gilsona	43
4.3. Pojem substance	45
4.4. Je substance nehybným dnem?	46
Kapitola 2. Substancialita a lidská přirozenost	49
5. Navození problému substanciality člověka.	49
5.1. Základní rozvržení antropologického tématu	49
5.2. Předkritická zkušenost s identitou Já	50
5.3. Předkritická zkušenost substanciality Já.	52
5.4. Normalizované překonávání předkritické zkušenosti Já.	53
5.5. Problém filosofické verifikace identity Já.	54
5.5.1. Diskuse s teoretiky multikulturalismu	55
5.6. Argumenty pro reálnou diferenci jedince a života	56
6. Důkaz substanciality lidského bytí I. /	60
6.1. První definiční predikát člověka.	60
6.2. Důkaz perseity lidského bytí	63
6.2.1. Varianta nahodilých predikátů	63
6.2.2. Varianta atributů	66
6.2.3. Varianta latentních substancí	67
7. Důkaz substanciality lidského bytí II.	70
7.1. Důkaz inseity lidského bytí	70
7.1.1. Expozice problému	70
7.2. Vyvrácení monismu	71
7.2.1. Námitky	73

7.3. Celkový pohled na důkaz substanciality člověka	74
7.4. Desubstancializace člověka v novověké filosofii	75
7.4.1. Racionalisté	76
7.4.2. Monisté	77
7.4.3. Empirici	79
7.4.4. Transcendentalisté	80
8. Pojem lidské přirozenosti	83
8.1. Klasická definice a identita člověka	83
8.2. Klasická definice a přirozenost člověka	84
8.2.1. Mohutnosti	86
8.3. Postavení, vlastnosti a filosofický význam lidské přirozenosti	89
8.3.1. Přirozenost po smrti	90
8.3.2. Ke sporu o potraty	92
9. Duše není subsistentní formou	96
9.1. Ontologická konstituce člověka	96
9.2. Navození problému duše	97
9.3. Hylemorfismus	99
9.4. Princip jsoucna není jsoucno	99
9.5. Problém subsistentní duše	100
9.6. Kritická diskuse s Davidem Peroutkou	103
9.6.1. Pojmová předehra	103
9.6.1.1. Korektura pojmu lidské esence.	104
9.6.1.2. Jak se k sobě skutečně mají esence a podstatná forma? . . .	106
9.6.2. Hra argumentů	108
9.6.3. Marnost záchranného úsilí	112
9.7. Pokračování diskuse s Davidem Peroutkou	114
9.7.1. Esence a forma	114
9.7.2. Privilegovaná esence	125
9.7.3. K pojmu neúplné esence	127
9.7.4. Člověk a duše	130
10. Duše a tělo	131
10.1. Otázka sémantiky duše	131
10.2. Pojmová systematika	132
10.3. Duše a tělo.	133
10.4. Kritika ontologicky nevyvážených představ o duši a těle.	134
10.5. Celkový pohled na problematiku duše.	136
Kapitola 3. Antiesencialismus filosofů historismu	139
11. Historická esence	139
11.1. Spor o lidskou přirozenost	139
11.2. Emerich Coreth	140
11.3. Patočkova historická esence	143
11.3.1. Speciální kritika Patočkova experimentu	145
11.4. Absence dobré ontologie	146

12. Kolize se substancialitou člověka	148
12. 1. Vztah dynamické esence k substanci u Coretha	148
12. 2. Patočková etická aplikace	151
13. K hegeliánským kořenům	155
13. 1. Corethova dialektická redefinice esence	155
13. 2. Kritika Corethova experimentu	157
14. Hegel	161
14. 1. Povšechná kritika Hegelovy pozice	161
14. 1. 1. Metodické dluhy	162
14. 1. 2. Noetický kolaps	163
14. 1. 3. Ontologické omyly	166
14. 2. Problémy záporné ontologie	167
14. 2. 1. Běžné konfuze	168
14. 3. Etická katastrofa	170
15. Dějinnost ze všech stran do všech stran	173
15. 1. Zásadní konflikt	173
15. 2. Přední existencialisté	174
15. 2. 1. Heidegger	175
15. 2. 2. Sartre	179
15. 3. Filosofičtí epigoni existencialistů	181
15. 3. 1. Ludwig Landgrebe	181
15. 3. 2. Karl Mannheim	182
15. 3. 3. Hans-Georg Gadamer	185
15. 4. Dějinnost v humanitních vědách	186
15. 4. 1. Kulturní relativismus	187
15. 4. 2. Genderový feminismus	188
15. 4. 2. 1. Postmoderní mýtus antiesencialismu	190
15. 4. 2. 2. Falzifikace radikálního feminismu	192
15. 4. 3. Frankfurtská mytologie	196
15. 5. Dějinnost v teologii	201
15. 5. 1. Přirozený mravní zákon u C. V. Pospíšila	203
15. 6. Dějinnost v nejčerstvějším balení	204

Část II. Smysl lidského života 209

Kapitola 4. Předpoklady smyslu 210

16. Transcendentní rámec života	210
16. 1. Metafyzická povaha celkového pojetí života	210
16. 2. Problém nesmrtnosti	212
16. 2. 1. Sympatická (?) rezervovanost vzhledem k dokazování lidské nesmrtnosti	213
16. 2. 2. Snadné jistoty a snadný fideismus	216
16. 3. Důkaz nesmrtnosti	218
16. 4. Problém Boží existence	222
16. 4. 1. V agnostickém zakletí	223

16. 4. 1. 1. Blondel, Wust, Jaspers	224
16. 4. 1. 2. Josef Ondok	225
16. 4. 1. 3. Richard Schaeffler	226
16. 4. 1. 4. Küng, Pesch, Kasper et tutti quanti	229
16. 4. 2. Fascinace zlem.	231
16. 4. 2. 1. Řešení Tomáše Halíka	232
16. 4. 2. 2. Řešení „po Osvětímí“	233
16. 5. Důkaz Boží existence	235
16. 5. 1. Důkaz principu kauzality	235
16. 5. 2. Důkaz Příčiny	236
17. Svoboda	239
17. 1. Navození problému svobody	239
17. 2. Důkaz svobody	241
17. 3. Svoboda jako modus činnosti vůle	243
17. 4. Svoboda ontologická a etická	244
17. 5. Spor o postavení vůle v celku života.	246
Kapitola 5. Problém smyslu	248
18. Smysl lidského života	248
18. 1. Dominance specifické difference.	248
18. 2. Podstatný rozdíl člověka a zvířete	250
18. 2. 1. Ideologický diktát	250
18. 2. 2. Důvody podstatné difference	251
18. 2. 3. Argument pro podstatnou diferenci člověka a zvířat	253
18. 2. 4. Prevalence osobního života, důstojnost člověka a lidská práva	253
18. 3. Mravní povaha smyslu života	256
18. 3. 1. Na opačném pólu.	258
18. 3. 2. Tragický akcent tragičnosti u psychoanalytiků	261
18. 4. Láska jako obsah smyslu života	264
19. Smysl života u Aristotela a Kanta	268
19. 1. Důvod novověkého selhání.	268
19. 2. Aristotelské pojetí blaženosti.	269
19. 3. Soudobá recepce aristotelského omylu.	272
19. 4. Kantovo podlomení smyslu	274
19. 4. 1. Sebeláska a egoismus	277
20. Usnadněná negace životního smyslu.	279
20. 1. Před clonou ustálených přesudků	279
20. 1. 1. Luc Ferry	280
20. 1. 2. Stephen Law	282
20. 2. Smysl života u Patočky	285
20. 3. Tragické důsledky	291
21. Víra ve smysl života	293
21. 1. Společný kořen pozitivismu a existencialistického fideismu	293
21. 2. Navození Milošem Rabanem	295
21. 3. Filosofický profil Viktora Frankla.	297

21. 4. Smysl bez kontextu	300
21. 5. Nouze fideistů	306
Kapitola 6. Materialistická destrukce lidství	308
22. Destrukce smyslu.	308
22. 1. Povšechná charakteristika	308
22. 2. Pomíjivost života jako princip absurdity u Camuse	309
22. 3. Demoralizující logika osobního zániku.	312
22. 3. 1. Kolaps spravedlnosti v biologismu	316
22. 3. 2. Poslední věci člověka	317
22. 4. Hledisko účinné a materiální příčiny mravnosti	320
23. Hédonismus	325
23. 1. Hledisko formální příčiny mravnosti	325
23. 1. 1. Námitky	327
23. 2. Postmoralistní dokreslení	328
23. 2. 1. Lipovetského apologie minimální etiky.	333
23. 2. 2. Kritické poznámky.	336
24. Soudobé tendence antropologického nihilismu.	343
24. 1. Teoretická nouze materialismu	343
24. 2. Noetické vyvrácení materialismu	346
24. 2. 1. Rozvinutý argument.	349
24. 3. Scientistické zatmění	352
24. 4. Protagonisté materialistického světonázoru	355
24. 4. 1. Mýtus evolucionistů	356
24. 4. 1. 1. Metodická konfuze	356
24. 4. 1. 2. Pokřivená logika	358
24. 4. 1. 3. Hypotéza převlékání druhů	358
24. 4. 1. 4. Hypotéza opičí matky člověka	361
24. 4. 2. Ideologické pozadí	363
24. 5. Selhání filosofů	364
24. 5. 1. Ponurá životní filosofie	365
24. 5. 2. Bezradnost fideistů	368
24. 5. 3. Filosofický chorobopis postmoderního života	371